

Якоб-Хендрік Вант-Гофф
(1852–1911)

Голландський фізик і хімік, перший у світі лауреат Нобелівської премії з хімії (1901 рік).

Народився в м. Роттердам у родині лікаря. У початковій школі мав схильність до музики й поезії, але в подальшому виявив здібності до точних природничих наук. Вступив до Політехнічної школи в Делфті, після закінчення якої без вступних іспитів був прийнятий до Лейденського університету. Після навчання і кандидатського екзамену переїхав у Бонн до знаменитого хіміка Кекуле. Після відкриття Вант-Гоффом пропіонової кислоти Кекуле порадив своєму учню поїхати в Париж до професора Вюрца, спеціаліста з органічного синтезу.

Вант-Гофф є одним з засновників стереохімії. 1874 року він сформулював її основні положення (одночасно з Ле Белем і незалежно від нього). Створив модель тетраедричного атома Карбону, пояснив геометричну *цис-транс*-ізомерію олефінових сполук, передбачив ізомерію алленів. Вивів одне з основних рівнянь термодинаміки (рівняння Вант-Гоффа). Сформулював основні постулати хімічної кінетики. Заклав основи класичної теорії розчинів і твердих розчинів. Вивів закон осмотичного тиску та закон Вант-Гоффа і Курнакова.

Вант-Гофф мав ґрунтовну математичну підготовку, що дозволила йому розв'язати низку проблем під час дослідження швидкості реакції та хімічної рівноваги. Застосування закону Авогадро та газових законів для визначення властивостей розведених розчинів дозволило йому описати явище осмосу й закласти основи теорії електролітичної дисоціації, сформульованої пізніше його учнем С. Арреніусом.